

Commissie Beleid, Projecten en Laboratorium

Conceptverslag commissievergadering
Beleid, Projecten en Laboratorium van 29 januari 2025

Aanwezig: de dames Beuling, Eshuis (portefeuillehouder Noord), Leenders en Plas

de heren Berends, Boxen, Veldsema, De Vries, hoofd afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium (secretaris), De Vos (voorzitter)
en mevrouw Maarsingh, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: de dames Hoving, Lodeizen, Woortman (portefeuillehouder Zuid)

1. **Opening**

De heer De Vos opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. **Mededelingen**

De dames Hoving, Lodeizen en Woortman zijn afwezig.

De heer Berends vraagt naar de aanvangstijd van de commissie BPL. Van 9.00 tot 10.00 uur wordt de commissie FAZ gehouden. Commissie BPL en commissie VVSW zijn beide standaard gepland van 10.00 tot 12.00 uur.

3. **Verslag commissie BPL d.d. 27 november 2024**

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van pagina 4 benoemt *mevrouw Eshuis* dat in de vorige vergadering is uitgelegd dat het DAW-contract met Groningen in maart zou worden afgesloten, maar dat is uitgesteld tot na de zomer.

4. **Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 12 februari 2025**

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. **Bestuursovereenkomst HWBP verkenning versterking Dollarddijk HWBP opstartfase Dijkversterking Grote Polder**

Mevrouw Eshuis licht toe dat de heer Van Mensvoort portefeuillehouder is en dat de financiële zaken die onderdeel uitmaken van het voorstel in de commissie VVSW worden besproken. De reden dat het bestuursvoorstel voor de commissie BPL is geagendeerd is dat het voorstel vooruitkijkt, dat gaat onder andere over het Eems Dollard 2050 programma en over de kustontwikkeling Eemszijlen.

De heer Veldsema noemt het project groots en iconisch waarbij participatie een grote rol speelt. Kijkend naar de besluitvorming komt naar voren dat het dagelijks bestuur besluiten neemt, is het wijs om dat zo te doen in plaats van het algemeen bestuur mee te nemen?

Mevrouw Eshuis geeft aan dat met de nieuwe omgevingswet het dagelijks bestuur bevoegd gezag is geworden voor de besluitvorming en niet het algemeen bestuur. In september 2023 is hierover een presentatie gegeven. Het dagelijks bestuur is voornemens in het proces te bezien hoe het algemeen bestuur dusdanig geïnformeerd kan worden over de afwegingen die worden of zijn gemaakt.

De heer Veldsema noemt aangaande HWBP opstartfase Dijkversterking Grote Polder dat gezien de projectfase het opvallend is dat het risico laag is ingeschat. Onvoorzien is 5 procent, een percentage van 30 procent is wellicht reëler.

De heer De Vries geeft aan dat het project in de opstartfase is, dan zijn de risico's minder groot. Voor de volgende fases wordt het opnieuw ingeschat. Voor de risico inschatting wordt gebruik gemaakt van systematiek die de HWBP voorschrijft, in overleg met het begeleidingsteam van het HWBP.

De heer Veldsema geeft aan te begrijpen dat er afspraken zijn maar juist in de primaire fase is het qua projectmanagement juist vaak de bedoeling om extra onvoorzien mee te nemen.

De heer De Vries geeft aan dat het risicobedrag dat is opgenomen gaat over de kosten die worden gemaakt in de opstartfase. In de volgende fases wordt dat verder uitgewerkt en wordt, onder andere, in beeld gebracht wat de financiële risico's zijn richting de uitvoering. Dan zal de reservering die daarvoor wordt opgenomen ook worden aangepast.

De uitleg zal worden weergegeven in het kader in het verslag.

Het risicobedrag in de opstartfase van de Grote Polder is een inschatting op basis van een standaardpercentage (5% voor onvoorzien) en restrisico's. In de opstartfase zijn de risico's gering, want in deze fase wordt er (alleen) gewerkt aan het opstellen van een Plan van Aanpak en het aanvragen van een beschikking bij het HWBP voor de daaropvolgende Verkenningfase. Een reëel risico voor de opstartfase is bijvoorbeeld dat er nog geen nieuwe – door het HWBP gefinancierde - medewerkers hebben gesolliciteerd bij het waterschap en dat we voor de werkzaamheden die zij zouden uitvoeren tijdelijk extra externe hulp van het adviesbureau moeten inhuren (en dat kost meer). In de volgende fases van dit project - Verkenningfase, Planuitwerkingsfase en Realisatiefase – worden voor de betreffende Plannen van Aanpak risicoanalyses uitgevoerd en daaruit volgen dan bijbehorende risicobedragen.

De heer Berends merkt aansluitend op bij de participatie het plan op de participatie graag te willen inzien.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat participatie/communicatie in lijn is met de omgevingswet. Er is door het dagelijks bestuur een voorstel "Kennissevingen Voornemen en Participatie project versterking Dollarddijk" behandeld, op 17 december 2024. Aansluitend is op 19 december hierover een tekst gepubliceerd in iBabs. Dit verwijst naar de wettelijke taak omtrent participatie en communicatie, het publiceren op de website en op de overhedensites (www.overheid.nl). Besluitvorming hierover is een bevoegdheid van het dagelijks bestuur.

De heer Berends vraagt naar aanleiding van punt 11, innovatie, naar de mogelijkheden van studenten om kennis op te doen. Aan welk niveau wordt gedacht? En is het alleen kennis opdoen in enge zin?

Mevrouw Eshuis geeft aan dat er aandacht is voor studenten vanuit de hele onderwijskolom.

De heer Berends merkt op dat bij financiën, pagina 2, tweede staatje, het bedrag € 562.400,- moet zijn in plaats van € 562.000,-.

Mevrouw Leenders merkt op aangaande de procedure dat informerend aan het algemeen bestuur prima is. Het dagelijks bestuur is beslissingsbevoegd. *Mevrouw Leenders* verzoekt het woord consulterend daaraan toe te voegen.

Mevrouw Leenders verzoekt om een link naar de toelichting op het communicatie/participatieplan.

Mevrouw Eshuis laat weten dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur zal informeren via iBabs.

Mevrouw Beuling vraagt naar de verhouding 90/10 procent. Het waterschap stelt het hele bedrag beschikbaar en krijgt later van het HWBP 90 procent en 10 procent is dan voor het waterschap. Hoe en wanneer vindt de financiële verrekening plaats?

De heer De Vries geeft aan dat het HWBP op enig moment de beschikking afgeeft. Er wordt gewerkt op basis van voorcalculatie. Er wordt op jaarbasis verrekend maar men gaat uit van het voor gecalculeerde bedrag. Mocht het project tegenvallen is het waterschap risicodragend. Als er een meevaller is dan blijft het geld beschikbaar voor het waterschap.

Mevrouw Beuling vraagt naar de slibaanwinning, is er kans op dat het HWBP zegt dat dat er niet bij hoort en dus maar deels betaald wordt?

Mevrouw Eshuis antwoordt dat HWBP enthousiast is over de Brede Groene Dijk. Als het substantieel duurder is dan bijvoorbeeld de asfalt dijk, is er kans dat het HWBP de meerkosten niet vergoedt. In dat geval worden er zakelijke gesprekken gevoerd met partijen die belang hebben bij de slibaanwinning. Voor duurzaamheid is het een kans, het HWBP ziet dat ook.

Mevrouw Beuling vraagt naar aanleiding van pagina 3 naar de drie nieuwe HWBP-medewerkers, is er ruimte voor buiten de extra formatie om en wat gaat er gebeuren als het project is afgesloten?

De heer De Vries noemt dat in beeld is gebracht welke capaciteit nodig is. Op basis daarvan worden mensen aangetrokken. De kosten die daarmee gemoeid zijn worden volledig gedekt door het HWBP tot 2040. Het valt buiten de verruiming van 8 fte vanaf 2026. In het voorstel is uitgewerkt dat loonkosten en overheadkosten zijn gedekt.

Dhr. Boxen vraagt naar duurzaamheid, het VKA (voorkeursalternatief), in hoeverre gaat dat niet doorslaan?

Mevrouw Eshuis antwoordt dat er een generieke ambitie en een projectambitie is. In de generieke ambitie scoort water hoog, binnen ons beheergebied is dat een opgave. Kijkend naar de projectambitie dan is er in het plangebied geen waterkwaliteitsopgave. Er is wel een kans om bij te dragen aan de waterkwaliteitsopgave in de Eems-Dollard, door het onttrekken en toepassen van slib.

Ecologie, ruimtegebruik, bereikbaarheid, materialen en innovatie en kosten scoren wel hoog. Er is binnen de duurzaamheidsafweging ook aandacht voor financiële haalbaarheid.

Mevrouw Plas hoorde mevrouw Eshuis zeggen dat de uitvoering van Brede Groene Dijk financieel kan op basis van gegevens die voorliggen. De programmadirecteur spreekt over sober en doelmatig, de uitvoering van de Brede Groene Dijk is dus sober en doelmatig. Wat als de 90 procent niet wordt uitgekeerd omdat het niet sober en doelmatig is. Hoe wordt het algemeen bestuur daarover geïnformeerd?

Als niet wordt uitgekeerd is besluitvorming aan het dagelijks bestuur. *Mevrouw Plas* vraagt of het klopt in het kader van budgetrecht wat het algemeen bestuur zou kunnen hebben, of het dagelijks bestuur over die miljoenen kunnen besluiten.

Mevrouw Eshuis noemt de uitvoering Brede Groene Dijk; het HWBP zegt sober en doelmatig maar begrijpt ook dat een asfalt dijk in een UNESCO gebied, een moeilijke optie zou zijn. We zitten in de fase van verkenning, er zal gesproken moeten worden over de kosten van een kleidijk of van een asfalt dijk.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat budgetrecht ligt bij het algemeen bestuur. Bij het niet uitkomen met het geld zal het dagelijks bestuur terug moeten naar het algemeen bestuur. Het is de bedoeling dat het algemeen bestuur in de loop van het traject geïnformeerd gaat worden.

Mevrouw Plas vraagt dat op enig moment een programmadirecteur kan zeggen we gaan niet uitkeren, dan stapt het dagelijks bestuur naar het algemeen bestuur?

Mevrouw Eshuis antwoordt hierop bevestigend. Als er door het dagelijks bestuur voor een voorkeursalternatief wordt gekozen dan ligt een 'no-go' door het HWBP niet in de rede. Het budgetrecht ligt bij het algemeen bestuur, dus moet het dagelijks bestuur in dat geval terug naar het algemeen bestuur.

De heer De Vries geeft aan dat de beschikkingsaanvraag voor het plan van aanpak van de verkenningfase nu bij het HWBP ligt. Ter verduidelijking, de contacten van het projectteam van het waterschap met het begeleidingsteam van HWBP zijn zeer nauw. Door het intensieve contact kan heel snel worden aangevoeld welke richting het gaat en worden wij en het HWBP niet verrast.

Mevrouw Plas vraagt naar de stikstof uitspraken die zijn gedaan, is al in beeld welke gevolgen het heeft voor het waterschap?

Mevrouw Eshuis geeft aan dat er binnenkort een extra kopgroep overleg vanuit de Unie van Waterschappen wordt geagendeerd om te kijken of de Unie van Waterschappen daar advies over kan geven

De heer De Vries noemt dat intern is gestart met een analyse van wat de uitspraken betekenen voor dit project, maar ook voor andere projecten.

De heer Mooijman vraagt naar aanleiding van pagina 7, projectambities ecologie, wat wordt er bedoeld met de formulering 'er liggen kansen voor'. Wat is een ecologisch ingepaste dijk? Wat is een kruidenrijke grasmat?

Mevrouw Eshuis geeft aan dat het standaard teksten zijn. De genoemde kansen gaan niet op bij een asfalt dijk.

Een ecologisch ingepaste dijk is een dijk die ook ecologische waarde heeft.

Een kruidenrijke grasmat is ook gedaan bij de Brede Groene Dijk. De grasmat verstevigt de dijk door de wortelstructuur.

De heer De Vos mist het woord kustvisie.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat de versterking van de dijk een onderdeel is van de kustvisie, er is geen reden waarom het niet genoemd is. De kustvisie is niet van tafel. *Mevrouw Eshuis* geeft het door aan de portefeuillehouder.

De heer Veldsema vraagt of het project ook kansen biedt voor samenwerking binnen de EU. *De heer De Vries* antwoordt dat er op het gebied van kennisuitwisseling veel contact met Duitsland is geweest. In Duitsland is ervaring met de verwerking van slib uit de zee, in de toepassing voor landophoging maar ook in het verwerken naar klei. Die contacten zijn er en er is regelmatig uitwisseling met Duitsland.

De heer Veldsema geeft dat samenwerking over de grens extra financiële mogelijkheden kan bieden, denk aan EDR of een andere wijze.

De heer de Vries beantwoordt dat de financiering van het HWBP-opgave een nationale aangelegenheid is. Verder is er de samenwerking in de Eems-Dollard met verschillende partijen. Of er ook sprake is van financiële samenwerking binnen de EDR op het gebied van dijkversterkingen wordt weergegeven in het kader in het verslag.

Er is (op dit moment, in deze fase) geen financiële samenwerking met Duitsland/EDR voor deze dijkversterkingsprojecten. Beide landen hebben voor hun dijkversterkingen eigen, landelijke financieringsstructuren. Het waterschap heeft wel geregeld contact met onze Duitse waterschapsburen (Rheider Deichacht) om kennis uit te wisselen. In de Verkenningsfase zullen we ook het Duitse buurwaterschap betrekken. Vanuit Eems-Dollard 2050 en via de zogeheten "Subcommissie G van de Permanente Nederlands-Duitse Grenswaterencommissie" vindt er periodiek overleg plaats tussen Nederland en Duitsland (over o.a. de Eems-Dollard).

Dhr. Berends noemt in het verlengde van het algemeen bestuur en de commissie dat op pagina 12 wordt gerefereerd aan evaluatie. Er 'worden periodiek evaluaties gehouden - zowel binnen het team als met het adviesbureau'. Verzoek om het algemeen bestuur daarbij te betrekken zodat het algemeen bestuur niet voor verrassingen komen te staan.

Mevrouw Eshuis kan zich voorstellen dat de interne projectorganisatie een evaluatie doet, maar dat het evalueren van het bestuurlijk element daarvan geen probleem is.

De heer De Vos geeft een samenvatting voor de terugkoppeling in de vergadering van het algemeen bestuur: geconstateerd dat de voorbereiding wordt gedaan voor een groot iconisch project maar dat wordt gezien dat door de omgevingswet veel taken aan het dagelijks bestuur zijn in plaats van aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur wordt informeel wel betrokken maar de wens is om meer status aan het overleg te geven om mede richting te kunnen geven.

Er is veel gesproken over het HWBP in de zin van de 90 procent en de 10 procent financiën.

Nadere toelichting:

Bevoegdheden algemeen bestuur en dagelijks bestuur

Eerder is in het algemeen bestuur uitgelegd wat de inwerkingtreding van de Omgevingswet qua onder meer bevoegdheidsverdeling zou betekenen. De Omgevingswet heeft bevoegdheden die eerder bij het algemeen bestuur berusten ondergebracht bij het dagelijks bestuur. Onder het kopje wettelijk kader in het voorstel dat op 12 februari door het algemeen bestuur wordt besproken staat de bevoegdheidsverdeling per onderdeel -op weg naar het projectbesluit- beschreven. Dit betekent dat het te kiezen voorkeursalternatief door het dagelijks bestuur wordt bepaald. In algemene zin kan worden afgesproken dat iedere stap die in het proces wordt doorlopen ter kennis wordt gebracht aan het algemeen bestuur via Ibabs. Gelet op de aard van het te nemen besluit inzake het voorkeursalternatief (definitieve nota voorkeursalternatief) is het wenselijk en ook de intentie om het algemeen bestuur hierin mee te nemen voordat het dagelijks bestuur hierover een besluit neemt. We denken hierbij aan een informerende bijeenkomst en een excursie.

Besluitvorming over het voorkeursalternatief zal niet eerder plaatsvinden dan in 2026. Op 26 september van dit jaar wordt het algemeen bestuur procesmatig bijgepraat over het HWBP.

6. Rondvraag

Mevrouw Leenders noemt een artikel in Trouw van vanochtend over akkerranden, dat die vaak zoveel pesticiden bevatten dat insecten daarnaar toe gelokt worden en alsnog doodgaan.

Mevrouw Eshuis neemt het met mevrouw Woortman op en kijkt of erover kan worden gesproken met de collectieven.

De heer Berends merkt op aangenaam verrast te zijn over het nieuwsbericht dat het waterschap uit X is gestapt. Benieuwd naar de reactie van het dagelijks bestuur ook met betrekking tot de andere social media.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat voor Meta de ontwikkelingen daarin worden gevolgd. Het onderwerp X staat binnenkort op de agenda van Unie van Waterschappen.

7. Sluiting

De heer De Vos bedankt eenieder voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering om 10.52 uur.

Gewijzigd/Ongewijzigd vastgesteld op 29 januari 2025.

Boy de Vries
secretaris

Johnny de Vos
voorzitter